

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 446/2010-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. J., K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. K., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trebišov v konaniach vedených pod sp. zn. 10 C 736/1996 a sp. zn. 4 C 392/2001 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2010 doručená sťažnosť J. J., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 10 C 736/1996 a sp. zn. 4 C 392/2001.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že návrhom podaným 30. mája 1996 sa navrhovateľka D. T. ako zákonná zástupkyňa sťažovateľa domáhala na okresnom súde náhrady škody na zdraví proti vtedy V., š. p., K., rozvodný závod S. (ďalej len „odporca“). Vec bola okresným súdom vedená pod sp. zn. 10 C 736/1996, neskôr pod sp. zn. 4 C 392/2001.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Vo veci príslušný súd vykonával dokazovanie na pojednávaniach dňa 28. 02. 1997, 18. 07. 1997, 23. 01. 1998 a dňa 20. 02. 1998 keď po dvoch rokoch konania Rozsudkom rozhodol iba o zodpovednosti odporcu za škodu spôsobenú maloletému J. J., výšku náhrady škody vylúčil na samostatné konanie.

Voči Rozsudku prvého stupňa zo dňa 20. 02. 1998 odporca podal... odvolanie.

Krajský súd Košice Uznesením zo dňa 12. 01. 1999 zrušil Rozsudok súdu prvého stupňa... mal zato, že súd prvého stupňa... nezistoval kto je navrhovateľom a toto procesné pochybenie malo za následok nesprávne rozhodnutie.

Prvostupňový súd vec pojednával dňa 23. 08. 1999, 24. 09. 1999, odstránil vady... ale vo veci nerozhodol.

Podaním zo dňa 22. 05. 2000 navrhovateľ požiadal o vytýčenie termínu pojednávania a upozornil prvostupňový súd na prieťahy konania...

Rozsudkom zo dňa 29. 06. 2000 prvostupňový súd... rozhoduje... Rozsudkom a náhradu škody vylučuje na samostatné konanie. ...voči tomuto rozhodnutiu súdu podáva dňa 08. 09. 2000... odvolanie odporca...

Krajský súd Košice na pojednávaní konanom dňa 20. 02. 2001 potvrdil Rozsudok súdu prvého stupňa čo do zodpovednosti odporcu za vzniknutú škodu avšak odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na procesné pochybenie prvostupňového súdu. Mal zato, že prvostupňový súd o výške nároku mal pokračovať v tom istom konaní po rozhodnutí o základe nároku. ...

Podaním dňa 26. 11. 2001 navrhovateľ opakovane upozorňuje... na prieťahy v konaní a žiada o urýchlené vytýčenie termínu pojednávania vo veci.

Až dňa 22. 01. 2002, t. j. 5 1/2 roka po podaní žaloby prvostupňový súd vytýčil termín pojednávania a začína pojednávať vec k výške náhrady škody.

Navrhovateľ vo februári 2002 predkladá súdu aktuálny posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia a následne po vyjadrení odporcu k veci oznamuje súdu že trvá na svojom podaní.

Dňa 23. 10. 2002 navrhovateľ opakovane upozorňuje... na prieťahy v konaní a žiada o vytýčenie termínu pojednávania.

Prvostupňový súd okrem Uznesenia zo dňa 13. 11. 2002, ktorým zrušil Uznesenie o uložení povinnosti zložiť zálohu na znalecké dokazovanie a zaslania znaleckého posudku... dňa 23. 01. 2003 vo veci konal až 22. 04. 2003 keď vytýčil vo veci pojednávanie. Opakovane predvolával nesprávne označeného navrhovateľa...

K výške škody súd vykonával dokazovanie na pojednávaniach konaných dňa 30. 09. 2003 a 07. 10. 2003. Dňa 07. 03. 2003 prvostupňový súd vo veci rozhodol...

Odporca dňa 22. 01. 2004 voči Rozsudku... podáva odvolanie.

Krajský súd Košice Uznesením zo dňa 09. 09. 2004 zrušuje Rozsudok Okresného súdu a vec vracia na ďalšie konanie... Súd opätovne začína konať až v roku 2006. Bolo vytýčené hlavné pojednávanie dňa 30. 03. 2006, 19. 12. 2006 a 24. 05. 2007 keď na poslednom pojednávaní Rozsudkom súd rozhoduje vo veci samej... Odporca opätovne podáva odvolanie...

Krajský súd Košice Uznesením zo dňa 26. 06. 2009 vec vracia... Okresnému súdu... z procesných dôvodov spočívajúcich v zámene účastníkov konania na strane odporcu.

V súčasnosti nie je právoplatne vo veci rozhodnuté...

...sťažovateľ sa domnieva, že prieťahy vznikli v dôsledku postupu Okresného súdu... v tejto veci. Okresný súd... vo veci konal vždy s veľkým časovým odstupom, mnohokrát až na žiadosť navrhovateľa, postupom súdu keď vylúčil výšku škody na samostatné konanie zbytočne dochádzalo k prieťahom čo viedlo k tomu, že doposiaľ vec nie je právoplatne ukončená ani po 14 rokoch od podania návrhu.

Okresný súd... v tomto období svojím postupom v konaní, teda svojím prístupom k veci porušil základné právo sťažovateľa na verejné prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa č. 48 ods. 2 ústavy ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo J. J. ... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 736/1996 a neskôr pod sp. zn. 4 C 392/01 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trebišov sa prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 392/01 konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

3. J. J. ... sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,-€..., ktorú mu je Okresný súd Trebišov povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. J. sa priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 254,88- €..., ktoré je Okresný súd Trebišov povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. I. K., K., ... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak

porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V prvom rade je potrebné poznamenať, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd považoval za predmet sťažnosti namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, k porušeniu ktorých malo dôjsť postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 10 C 736/1996 a pod sp. zn. 4 C 392/2001.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu označeného práva nečinnosťou tohto orgánu nemôže dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Obdobný záver platí aj vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza

k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Pre účely zistenia okolností dôležitých pre rozhodovanie o predmete sťažnosti ústavný súd vyžiadal na vec sa vzťahujúce súdne spisy okresného súdu.

Z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 10 C 736/1996 vyplýva, že vo veci bolo meritórne rozhodnuté rozsudkom sp. zn. 10 C 736/1996 z 29. júna 2000, ktorým okresný súd rozhodol, že odporca zodpovedá za škodu spôsobenú sťažovateľovi v plnej výške, avšak povinnosť nahradiť škodu a určenie jej konkrétnej výšky okresný súd vylúčil na samostatné konanie. Po podaní odvolania odporcom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 11 Co 350/2000-101 z 20. februára 2001 rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Proti rozsudku krajského súdu nebol prípustný riadny opravný prostriedok. Druhostupňové rozhodnutie bolo účastníkom konania doručené 2. apríla 2001, t. j. týmto dňom bolo konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 10 C 736/1996 právoplatne skončené.

Konanie o uložení povinnosti nahradiť škodu sťažovateľovi odporcom a o určenie jej konkrétnej výšky pokračovalo na okresnom súde (vzhľadom na právoplatné rozhodnutie o vylúčení týchto otázok na samostatné konanie) pod novou spisovou značkou, a to sp. zn. 4 C 392/2001. Zo spisu vzťahujúceho sa na toto konanie vyplýva, že okresný súd v tejto veci rozhodol rozsudkom č. k. 4 C 392/2001-200 z 24. mája 2007 o povinnosti odporcu zaplatiť sťažovateľovi náhradu škody v určenej výške. Následne bol súdny spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní odporcu proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa. Krajský súd uznesením č. k. 4 Co 322/2007-236 z 26. júna 2009 vrátil vec bez rozhodnutia o opravnom prostriedku okresnému súdu z dôvodu potreby rozhodnutia o návrhu odporcu na zmenu účastníka konania. Okresný súd uznesením z 25. novembra 2009 zmenu účastníkov na strane odporcu pripustil a 21. januára 2010 znovu predložil súdny spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní odporcu. Druhostupňový súd 9. apríla 2010 vyvesil na svojej úradnej tabuli oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku v tejto veci

a napokon 22. apríla 2010 rozsudkom č. k. 4 Co 20/2010-270 rozsudok okresného súdu z 24. mája 2007 potvrdil. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo doručené účastníkom konania 2. júla 2010 (právnej zástupkyňi sťažovateľa), resp. 6. júla 2010 (odporcovi).

Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 24. júna 2010. Na ústavný súd sa teda sťažovateľ obrátil so svojou sťažnosťou v čase, keď porušenie označeného základného práva na všeobecnom súde, ktorý sťažovateľ označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu zaručenému v čl. 48 ods. 2 ústavy a právu zaručenému v čl. 6 ods. 1 dohovoru (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Na tomto konštatovaní nič nemení ani skutočnosť, že rozhodnutie krajského súdu bolo právnej zástupkyňi sťažovateľa doručené až 2. júla 2010, t. j. po podaní sťažnosti ústavnému súdu, pretože od predloženia veci okresným súdom odvolaciemu súdu 21. januára 2010 už sťažovateľom označený „porušovateľ“ základného práva – okresný súd – vo veci nekonal a postup krajského súdu nebol predmetom sťažnosti podanej ústavnému súdu. Navyše, právna zástupkyňa sťažovateľa sa pri náležitej starostlivosti mohla dozvedieť o verejnom vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu už v priebehu jeho oznámenia na úradnej tabuli krajského súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jeho právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie predmetnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd nad rámec poznamenáva, že sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 736/1996 neodmietol z dôvodu jej oneskorenosti (§ 25 ods. 2

v spojení s § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde – sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť) aj napriek tomu, že konanie bolo právoplatne skončené 2. apríla 2001, pretože následné konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 4 C 392/2001 bolo v skutočnosti potrebné považovať za pokračovanie v konaní o pôvodnom návrhu sťažovateľa, keďže právoplatne bolo rozhodnuté iba o zodpovednosti odporcu za škodu, nie však o povinnosti jej náhrady a určenia výšky, ktorých uloženia, resp. určenia sa sťažovateľ v podstate domáhal už pôvodným návrhom.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, neprichádzalo do úvahy rozhodovanie ústavného súdu o ďalších jeho požiadavkách (prikázanie okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania), rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2010